

Vrijplaatsen beschouwen we als een idee dat we ergens oppikten, dat we onderzoeken, waarmee we experimenteren, dat we uitvergrooten en dat we vervolgens weer in de wereld terugbrengen. Voor de helderheid: we hadden Vrijplaatsen ook kunnen claimen als ons intellectueel eigendom, onze aantrekkelijke ideeën erover schaars kunnen maken met behulp van auteursrecht en copyright en vervolgens commercieel in de markt kunnen zetten - als een product of onder licentie. Een principiële keuze dus. Geïnspireerd op de Open Source gedachte uit de IT-wereld. Vrij toegankelijke bron-ideeën, en een open ontwikkel proces, dat willen we voor Vrijplaatsen ook.

Vrije, open bronnen

“You should think of 'free' as in 'free speech', not as in 'free beer'”, schrijft grondlegger Richard Stallman op zijn website www.gnu.com. Je mag dus best geld vragen voor free software, en dat gebeurt ook, bijvoorbeeld gekoppeld aan dienstverlening (installeren, handleiding). “Free software is a matter of the users' freedom to run, copy, distribute, study, change and improve the software. More precisely, it refers to four kinds of freedom for the users of the software:

- The freedom to run the program, for any purpose.
- The freedom to study how the program works, and adapt it to your needs. Access to the source code is a precondition.
- The freedom to redistribute copies so you can help your neighbor.
- The freedom to improve the program, and release your improvements to the public, so that the whole community benefits. Access to the source code is again a precondition for this.

Vrij zijn betekent dat je geen toestemming hoeft te vragen of hoeft te betalen voor gebruik. Er zijn wel verschillende licentie- en distributieregels bedacht, bijvoorbeeld:

 “Copyleft: when redistributing the program, you cannot add restrictions to deny other people the central freedoms. This rule does not conflict with the central freedoms; it protects them.”

Het idee vindt weerklank. Er bestaat bijvoorbeeld een heel circuit, soms 'copyleft' muziek genoemd, van muzikanten die alternatieven zoeken voor de strijd om rechten en controle in de muziekindustrie.

Open Source

Het begrip Open Source is op een strategiesessie op 3 februari 1998 in Palo Alto, Californie door (mw) Chris Peterson geopperd als alternatief voor de term 'Free software'. De groep wilde af van het activisten-ima- go dat aan free software kleefde, om het idee in de mainstream uit te kunnen dragen met strikt pragmatische, zakelijke argumenten. Het moment werd ingegeven door de beslissing van Netscape om de bron- codes van zijn browser vrij te gaan geven. “We realized that the Netscape announcement had created a precious window of time within which we might finally be able to get the corporate world to listen to what we have to teach about the superiority of an open develop- ment process. Bron: www.opensource.org

Dief van eigen portemonnee?

Linus Torvalds (de lead-programmer van de Linux kernel) werd ooit geïnterviewd door Fortune. Op de vraag of hij het niet jammer vond dat hij zijn software gratis had weggegeven (Linux is nu de meest ge- bruikte webserver in de wereld) was zijn antwoord: “Als ik Linux niet had weggegeven was het nooit zo'n succes geworden”.

Linus heeft nooit direct betaald gekregen voor al zijn werk aan Linux, wel kreeg hij internationale faam als programmeur. Dat leverde de meest prachtige banen en klussen op (voor chipfabrikanten, grote IT be- drijven en eindgebruikers).

Op bescheidener schaal doe ik zelf veel 'gratis' advisering in de politiek rond IT-strategie en IT-secu- rity. Daar krijg ik dus niks voor in geld, maar wel veel in job-satisfaction en contacten. Na een paar jaar hierin 'geïnvesteerd' te hebben oogst ik dit jaar aller- lei goed betaalde, opdrachten uit het netwerk van maatschappelijk engagement. Ik kies ervoor mijn tijd en kennis in te zetten voor een maatschappelijk doel en creëer zo voor mezelf een positie die er voor zorgt dat leuke klussen mijn kant opkomen. - AK

Open Space

Een auteur die zijn gedachtengoed vrij toegankelijk in de wereld zet is Harrison Owen. In zijn voorwoord in *Open Space Technology, a users guide*, schrijft hij: “One thing must be made clear from the outset: Open Space Technology (OST) is not the propriety product of H.H.Owen and Company. This is not a matter of altruism, or as some might suspect, pure madness. It is rather a simple acknowledgement of the truth. I have a vision for OST, that vision involves OST becom- ing rather like accounting: something we all do be- cause it works and because it is usefull. So use this book as fitting. Please share what you discover and we will all be the richer.”

Contact: haffmans@xs4all.nl